

jeg tidligere har nævnt, have 20—30 Tilfælde i dette Aarhundrede, hvor Kommunen har faaet det nedlagte Præstekalds Overflud efter Salget af Præstegaarden overdraget til Skole- og Sattigvæsenet. Det kunde paa en naturlig Maade komme de lavere Klasser til Gavn, naar man kunde komme dertil, at Kommunen har Udgang, næst efter Kravene til Kirkevæsenet, til Indtægterne, der fremkomme ved Salg af en Del af Præstegaardene. Saaledes kunde man løse Spørgsmaalet om den geistlige Lønningskapital, at Overfludet af solgte Præstegaarde anvendes først til samme Formaal, dernæst til Sattig eller Skolevæsen, hvortil det, som sagt, er anvendt i vel noget over 30. Tilfælde i dette Aarhundrede ligesom efter en fast Regel.

Forslud: For Forslagsstillere ligger der ikke stor Vægt paa, om i denne Paragraf Bestemmelsen om de 2 Eder Hartkorn forandres eller ikke; derom tror jeg nok vi kunne komme til Enighed. Forresten have vi denne Grændse i det Lovforslag, der er gjort særbdigt, og derfor laa det naturligt for os at tage den samme Størrelse her. Bemærkningerne om Kommunen have vi hørt saa ofte, og derpaa er der før givet Svar, hvorfor jeg kan forbigaa dette; men jeg tror, at Sagen egentlig nærmest ligger hos den ærede Kirkeminister, thi bliver han enig med os om at Pengene strax gaa ind i Statskassen, tror jeg nok, at vi blive enige om Resten.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet: Ja, det vil vist egentlig være overflødig for mig at erklære, at jeg ikke kan gaa ind paa et Forslag, som det, der her foreligger, og jeg tror egentlig heller ikke, det har været Meningen hos de ærede Forslagsstillere, at det, der her foreligger, under nogen Omstændighed, skulde blive til Lov. Naar man har et stort Lovforslag, under Forhandling, hvilket omfatter mange forskellige Punkter, der gribe ind i hinanden, er det under alle Omstændigheder ubeldigt at ville uddrage et enkelt Punkt deraf og søge at faae det afgjort alene, men dette er Tilfældet her, idet de ærede Forslagsstillere have udtaget en enkelt Paragraf eller et

enkelt Punktum af Lovforslaget om Geistlighedens Lønning. Hvad mig angaar, maa jeg bemærke, at jeg saa meget mindre kan ville gaa ind paa denne Fremgangsmaade, som Forslagsstillerne her netop have udtaget et Punkt, med Henhyn til hvilket jeg har erklæret og har maattet erklære, at jeg har havt ikke fra ringe Betænkelse, derved, ligesom jeg tror, at Meningerne ere ikke saa lidt delte om, hvorvidt det i flere Henseender, og saa i rent økonomisk og landøkonomisk Henseende, vil være rigtig at vedtage en saadan Bestemmelse. Jeg har dog kunnet gaa ind derpaa i Forbindelse med alt det Dyrige af Lønningsloven, paa Grund af den Vigtighed, jeg tillægger denne Sags Ordning; men naar de ærede Forslagsstillere i deres Forslag have sagt, at Overfludet over to Tønder Hartkorn ved Embedsledighed skal skilles fra Embedet og bliver at bortkælge ved offentlig Auktion som fuld Eiendom til Fordel for Statskassen, gjøre de derved et Skridt, som Ingen endnu har tænkt paa, end ikke, saavidt jeg kan skjønne, de yderst Gaaende i Lønningsloven. Man har dog altid før tænkt sig, at Præsterne skulde have Noget at leve af; man har vel havt al Interesse for, at der kom Noget ind i Statskassen, men Noget — Mere eller Mindre — har man dog været saa villig at ville lade blive tilbage til Præsten. Det kan ske i dobbelt Form, enten som i mit Forslag, hvor der er sat et Minimum, som Præsterne maatte beholde, eller paa den Maade, at der tillægges dem en bestemt Lønning, men her ere Forslagsstillerne gaaede en ganske anden Vej, thi de have ganske simpelt taget dette Overflud ind i Statskassen og bryde sig ikke om, at der bliver Noget til Præsten. Jeg kan forsikre den ærede Forslagsstiller, at det oftere er forekommet i min Tid, at Præsten i et Embede slet ikke har Andet at leve af end Sorden, fordi Kaldet er bebyrdet paa saa mange Maader, og deriblandt til Pension, naar en Formand er gaaet af; derfor er det ofte kommet til, at han alene har maattet leve af Sorden. Jeg kan nu ikke tænke mig Noget, der mere vilde være i Modstrid — tør jeg sige — med Thingets hele Anskuelse, end at Forholdet blev saaledes, at Embedet, naar det